בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ג רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיט״א

פָּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת תשפ״ג

לֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ

בְּלֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת תשפ״ג, דִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מֵעִנְיַן סְעֻדַת ״שָׁלוֹם זָכָר״, לְרֶגֶל הֻלֶּדֶת שְׁנֵי בָּנִים אֵצֶל שְׁתֵּי מִשְׁפָּחוֹת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְקִשֵּׁר הָעִנְיָן לְפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ בְּדֶרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה

פָּתַח וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: שַׁבַּת קֹדֶשׁ **פָּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת**, זוֹ פָּרָשָׁה שֶׁל לְמוּד חַי לְדוֹרוֹת עוֹלָם בְּעִנְיַן חִנּוּךְ הַיְלָדִים – הַעֲמָדַת תּוֹלָדוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְגִדּוּלָם בְּחִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר.

לְמוּד נוֹסָף שֶׁמֵּאִיר בְּפָרָשָׁה זוֹ: שֶׁאָדָם יֵדַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו – זֶה לְטוֹבָתוֹ, וְכָךְ יִזְכֶּה לְחַיֵּי גַּן־עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א, סִימָן ד): **״כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא״**; וַאֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו תְּקוּפָה לֹא כָּךְ־כָּךְ קַלָּה, וְהוּא מַרְגִּישׁ עִנְיָן שֶׁל ׳מְרִירוּת׳, וְאֵין יְכוֹלִים לִכְאוֹרָה לִרְאוֹת אֶת הַטּוֹבָה שֶׁבָּזֶה, אַךְ עָלָיו לְהַאֲמִין וְלָדַעַת שֶׁבְּוַדַּאי גַּם זֶה – לְטוֹבָתוֹ הוּא, וְאִם יַחֲזִיק חָזָק, וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, אֲזַי סוֹף־כָּל־סוֹף יִוָּכַח וְיִרְאֶה אֵיךְ שֶׁבֶּאֱמֶת כָּל זֶה הָיָה אַךְ וְרַק לְטוֹבָתוֹ הַנִּצְחִית, הָעִקָּר יַחֲזִיק חָזָק, וְיַחְקוֹק זֹאת הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ, שֶׁבְּוַדַּאי כָּל מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה עִמּוֹ – לְטוֹבָתוֹ הוּא, וְאָדָם שֶׁמַּחְדִּיר יְדִיעָה זוֹ הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ – חַיָּיו חַיֵּי גַּן־עֵדֶן הֵם, ׳מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא׳.

וְהִנֵּה, מִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, שֶׁבַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה אַחַר לֵדַת בֵּן זָכָר, קֹדֶם הַבְּרִית מִילָה, עוֹשִׂין סְעֻדַּת ״שָׁלוֹם זָכָר״, וּבִסְעֻדָּה זוֹ מְנַחֲמִים אֶת הַתִּינוֹק בְּתוֹךְ אֲבֵלוּתוֹ עַל הַתּוֹרָה שֶׁשָּׁכַח בְּעֵת

יְצִיאָתוֹ לָאֲוִיר הָעוֹלָם (נִדָּה ל:), וְלָכֵן נוֹהֲגִין לֶאֱכֹל חוּמוּס - שֶׁהוּא מַאֲכָל אֲבֵלִים, מֵחֲמַת שֶׁהוּא עָגוֹל, רֶמֶז לְ'גַּלְגַּל הַחוֹזֵר בָּעוֹלָם' (עֵין רַשִׁ"י בְּפַרְשָׁתָן - כה, ל), וְכֵן שׁוֹתִין בִּירָה, שֶׁהוּא גַּם־כֵּן עִנְיָן שֶׁל אֲבֵלוּת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי לא, ו) "תְּנוּ שֵׁכָר לְאוֹבֵד וְיַיִן לְמָרֵי נָפֶשׁ".

וְהִנֵּה רָאוּי לָנוּ לְהָבִין: מַהִי נֶחָמָתוֹ שֶׁל הַתִּינוֹק בְּזוֹ הַסְּעֻדָּה שֶׁעוֹשִׂין? וּמָה הַלִּמּוּד בְּזֶה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה לְכָל חַיֵּי הָאָדָם?

וְעוֹד יֵשׁ לְהָבִין: אִם לְבַסּוֹף מַשְׁכִּיחִין מִמֶּנּוּ אֶת הַתּוֹרָה, מַדּוּעַ מְלַמְּדִין אוֹתוֹ לִפְנֵי־כֵן? לִכְאוֹרָה עָדִיף 'לֹא מִדּוּבְּשֵׁךְ וְלֹא מֵעוּקְצֵךְ' (בַּמִּדְבַּר רַבָּה כ, י) - שֶׁלֹּא יִלְמַד כְּלָל אִם מִמֵּילָא יִשְׁכַּח הַכֹּל אַחַר־כָּךְ, וּמַדּוּעַ אֲפוּא צְרִיכִין לְלַמְּדוֹ וְתֵכֶף לְהַשְׁכִּיחוֹ?

אַךְ הִנֵּה יָדוּעַ, אֲשֶׁר תַּכְלִית לִמּוּד הַתּוֹרָה הִיא, שֶׁאָדָם יַרְגִּישׁ נְעִימוּת וּמְתִיקוּת בְּלִמּוּדוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן עא) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי ג, יז) "דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם", שֶׁהָעִקָּר לִזְכּוֹת לְהַרְגִּישׁ אֶת הַנְּעִימוּת שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה; עַיֵּן שָׁם.

וְזֹאת אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת: יֵשׁ נְעִימוּת בַּתּוֹרָה!' אָמְנָם בַּהַתְחָלָה זֶה נִרְאֶה לָאָדָם שֶׁאַדְרַבָּה, הַהֶפֶךְ מִזֶּה קוֹרֶה אֶצְלוֹ, שֶׁהִנֵּה הוּא צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לִפְתֹּחַ סֵפֶר וְלִלְמֹד, אֲבָל אִם יֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתֹּם וְהַפְּשׁוּט שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ"ל, יִזְכֶּה אַט אַט לְהַרְגִּישׁ נְעִימוּת וּמְתִיקוּת נִפְלָאָה בִּלְמוּדוֹ, הָעִקָּר שֶׁלֹּא יַרְפֶּה מֵעֲבוֹדָתוֹ, וְאַף אִם בַּהַתְחָלָה יַרְגִּישׁ אֵיזוֹ מְרִירוּת - לֹא יָשִׁים לֵב עַל כָּךְ, אֶלָּא יִתְקַדֵּם וְיַמְשִׁיךְ, וְאָז סוֹף כָּל סוֹף יַתְחִיל לְהַרְגִּישׁ מְתִיקוּת וַעֲרֵבוּת נִפְלָא מְאֹד... וּבְדִיּוּק כְּפִי הָאָמוּר לְעֵיל בִּכְלָלִיּוּת, שֶׁאִם עוֹבֵר עַל הָאָדָם עִנְיָן שֶׁל מְרִירוּת - בְּאִם יַחֲזִיק מַעֲמָד, סוֹף־כָּל־סוֹף יִרְאֶה שֶׁדַּיְקָא מִזֶּה בָּאָה לוֹ הַמְּתִיקוּת הֲכִי גְּדוֹלָה!

וּלְהַגִּיעַ לְמְתִיקוּת הַתּוֹרָה בִּשְׁלֵמוּת, זֶה זוֹכִין בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּכְדִבְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה טז, ד): **"וְזָהָב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב - מְלַמֵּד שֶׁאֵין תּוֹרָה כְּתוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל"; בְּחִינַת** (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, יב) **"וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ"** - 'הַתּוֹר' אוֹתִיּוֹת 'תּוֹרָה', וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ בְּתוֹרָה ע"ב הַנַּ"ל, שֶׁמְּחִין דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת (תְּהִלִּים טז, ו) **"חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִמִים"**, וְרַבֵּנוּ מֵבִיא אֶת

דִּבְרֵי הַגְּמָרָא (סַנְהֶדְרִין כד.): **'נֹעַם' – 'אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁמַּנְעִימִים זֶה לָזֶה בַּהֲלָכָה'; עַיֵּן שָׁם.**

הַכֹּל, בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה יֵשׁ נְעִימוּת וּמְתִיקוּת, וְאָכֵן בִּתְחִלָּה זֶה לֹא מֻרְגָּשׁ אֵצֶל הָאָדָם, אַךְ אִם לֹא יְיַאֵשׁ עַצְמוֹ, וְעַל־אַף הַכֹּל יַמְשִׁיךְ בְּהַתְמָדָתוֹ בִּלְמוּדֵי הַתּוֹרָה, יַרְגִּישׁ סוֹף־כָּל־סוֹף כַּמָּה מָתוֹק וְנִפְלָא לְטַיֵּל בְּחֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיִזְכֶּה מַמָּשׁ לִחְיוֹת חַיֵּי גַּן־עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם.

הִנֵּה הַשָּׁבוּעַ (א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵיו) הָיָה יוֹמָא דְּהִלּוּלָא שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי הִירְשׁ מֵרִימְנוֹב זי"ע, תַּלְמִידוֹ הַנֶּאֱמָן שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵרִימְנוֹב זי"ע [הַיְדוּעַ וּמְפֹרְסָם בַּפַּרְנָסָה שֶׁפָּעַל בִּשְׁבִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן מֵהַסִּגְלָה לְהַדְלִיק נֵר לִזְכוּתוֹ], וְהִתְקָרֵב אֵלָיו רַבִּי צְבִי הִירְשׁ זי"ע מֵחֲמַת שֶׁהִתְיַתֵּם בִּילְדוּתוֹ הֵן מֵאָבִיו וְהֵן מֵאִמּוֹ, וּלְקָחוֹ דּוֹדוֹ וְגִדְּלוֹ, עַד שֶׁאַחַר הַבַּר־מִצְוָה הִתְקָרֵב אֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרִימְנוֹב זי"ע, וְהוּא גִּדְּלוֹ, וְהָיָה מְשָׁרְתוֹ הַנֶּאֱמָן, עַד שֶׁהָיָה שָׁגוּר בְּפִי כֹּל לְקוֹרְאוֹ "צְבִי הֶערְשׁ מְשָׁרֵת", וְאַחַר הִסְתַּלְּקוּת רַבּוֹ הִתְמַנָּה לִהְיוֹת הַמַּנְהִיג בִּמְקוֹמוֹ שֶׁל רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ, כִּי הֵבִינוּ הַכֹּל שֶׁאָצְלוֹ מָנַחַת הַהַשְׁרָאָה שֶׁל רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּבָאוּ אֵצְלוֹ רַבִּים מֵצַדִּיקֵי הַדּוֹר [וּבֵינֵיהֶם הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי"ע, הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִדְּז'יקוֹב - בְּנוֹ שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרָאפְשִׁיץ זי"ע], וְדַרְכּוֹ שֶׁלֹּא הָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵצֶל הַשֻּׁלְחָן, וְלֹא אָמַר 'תּוֹרָה', אֶלָּא הָיָה קוֹרֵא פָּסוּק וּמְפָרְשׁוֹ כְּפִי פְּשׁוּטוֹ, אַךְ הֵעִידוּ צַדִּיקִים שֶׁהָיוּ מַרְגִּישִׁין אָז בְּאֵלּוּ הַדִּבּוּרִים דְּבָרִים נֶעֱלָמִים וּגְדוֹלִים מְאֹד, וְגַם בִּתְפִלּוֹתָיו הָיָה יָדוּעַ לְמוֹפֵת, כִּי הָיוּ כְּאֵשׁ לֶהָבָה מַמָּשׁ.

וְאֶצְלוֹ הָיָה מַעֲשֶׂה נִפְלָא בָּעִנְיָן הָאָמוּר – **'מְתִיקוּת הַתּוֹרָה'**, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה: פַּעַם בָּאָה אִשָּׁה אַלְמָנָה לִפְנֵי רַבִּי צְבִי הִירְשׁ זי"ע, וְטָעֲנָתָהּ בְּפִיהָ: הֱיוֹת שֶׁבַּעֲלָהּ הָיָה עָשִׁיר גָּדוֹל וְנִפְטָר, הָיָה דִּין תּוֹרָה עִם הַיְתוֹמִים בְּלֶעמְבֶּערְג ('לֶבוֹב' בְּיִמֵינוּ) בְּבֵית הַדִּין שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף שָׁאוּל נַאטְנְזָאהן זַ"ל, וְיָצְאָה נְקֵיָּה מִנְּכְסֵי בַּעֲלָהּ, וְעַתָּה נִשְׁאֲרָה אַלְמָנָה וַעֲנִיָּה, וְאֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עָלֶיהָ...

[אַגַּב הַמַּעֲשֶׂה נֹאמַר, שֶׁזֶּה דָּבָר חָמוּר מְאֹד שֶׁיְּתוֹמִים מַשְׁאִירִים אֶת אִמָּם הָאַלְמָנָה בּוֹדְדָה וְגַלְמוּדָה חַסְרַת כֹּל, הֲלֹא כִּבּוּד אָב וָאֵם הִיא מֵהַחֲמוּרָה שֶׁבַּחֲמוּרוֹת, וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְהַזְנִיחַ אִמָּא חַסְרַת אוֹנִים?!].

הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי זי״ע שָׁמַע אֶת דְּבָרֶיהָ, וְעָנָה וְאָמַר: **״רְצוֹנִי לִרְאוֹת אֶת פְּסַק הַדִּין שֶׁפָּסְקוּ בָּעִנְיָן״...** (מִנְהָג בֵּית הַדִּין בְּלֶעמְבֶּערְג הָיָה שֶׁכָּתְבוּ אֶת כָּל סִכּוּם סֵדֶר הַדִּין שֶׁדָּנוּ [מַה שֶּׁקּוֹרִין 'פְּרוֹטוֹקוֹל']).

תֵּכֶף וּמִיָּד הֵבִיאָה הָאַלְמָנָה אֶת פְּסַק הַדִּין בִּפְנֵי הַצַּדִּיק, וּקְרָאוֹ פַּעַם, פַּעֲמַיִם וְשָׁלֹשׁ, וּלְאַחַר־מִכֵּן הִפְטִיר: ״תִּסְעִי לְלֶעמְבֶּערְג, וְתֹאמְרִי לְהָרַב וּלְבֵית דִּינוֹ בִּשְׁמִי שֶׁהֵם טָעוּ בְּדִינָם, וַעֲלֵיהֶם לְעַיֵּן עוֹד הַפַּעַם בְּדִבַּר הַמִּשְׁפָּט!״...

בְּאֵין אוֹמֵר וּדְבָרִים עָשְׂתָה הָאַלְמָנָה כְּצִוּוּי הַצַּדִּיק, וְאַחַר שֶׁהֶרְצַתָה הַדְּבָרִים קֶדֶם בֵּית הַדִּין, עָנוּ וְאָמְרוּ פֶּה אֶחָד: ״מַה לּוֹ לְהָרַבִּי מֵרְמִינוֹב לְהִתְעָרֵב בְּדִינֵנוּ וּבְפָסְקֵנוּ?!״... וְלֹא אָבוּ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ, אַךְ הָאִשָּׁה הָאַלְמָנָה, מֵרֹב צַעֲרָהּ לֹא נָסְעָה וְלֹא זָזָה מִשָּׁם, עַד שֶׁהִכְרִיחָה אֶת הָרַב וּבֵית דִּינוֹ, וּבֶאֱמֶת הֵם הִתְיַשְּׁבוּ לְעַיֵּן שׁוּב בְּדִינָהּ, וְאָכֵן רָאוּ שֶׁהֵם בֶּאֱמֶת טָעוּ בַּדִּין... וּמִיָּד קָרְאוּ אֶת הַיְתוֹמִים וְהָעֵדִים שֶׁלָּהֶם, וְשׁוּב חָזְרוּ עַל הַטְּעָנוֹת שֶׁלָּהֶם - וּמִנֶּגֶד אֶת טַעֲנוֹתֶיהָ, וְהוֹדוּ שֶׁטָּעוּ מִקֶּדֶם, וּפָסַק דִּין חָדָשׁ נִכְתַּב - לְטוֹבָתָהּ שֶׁל הָאַלְמָנָה...

וְהִנֵּה, לֹא נָחָה רוּחוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן הַנַּ״ל מִלֶּעמְבֶּערְג, וּבְלִבּוֹ תָּמַהּ מְאֹד, הֲלֹא הָרַבִּי מֵרְמִינוֹב לֹא הָיָה מְפֻרְסָם מֵהַגְּאוֹנִים הַבְּקִיאִים בְּפִסְקֵי דִּינִים וְכוּ', וּמֵהֵיכָן יָדַע הָרַבִּי לִשְׁלֹחַ לוֹ אֲשֶׁר הוּא טָעָה בַּדִּין, וְאָכֵן כָּךְ הָיָה?...

אַחַר שֶׁהִבִּיעַ תְּמִיהָתוֹ בִּפְנֵי רַבִּי צְבִי זי״ע בְּעַצְמוֹ, עָנָה וְאָמַר לוֹ הָרַבִּי: ״דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אָמַר (תְּהִלִּים יט, יא): **'וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים'; אָנוּ כְּשֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה, מַרְגִּישִׁים אָנוּ בְּפִינוּ אֶת מְתִיקוּת הַתּוֹרָה, וּבְזֶה הַפְּסַק שֶׁקָּרִיתִי וְלָמַדְתִּי, לֹא טָעַמְתִּי שׁוּם טַעַם שֶׁל מְתִיקוּת, וְלָכֵן יָדַעְתִּי בְּבֵרוּר כִּי לֹא תּוֹרַת אֱמֶת הוּא״...** וּכְשֶׁשָּׁב הַגָּאוֹן הַנַּ״ל לְלֶעמְבֶּערְג סִפֵּר לְבֵית דִּינוֹ אֶת אֲשֶׁר הֵשִׁיב לוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי זי״ע, וְסִיֵּם וְאָמַר: **״אֲנַן מַה נַּעֲנֵי אַבַּתְרֵהּ?!״...**

הַכֹּל הָעוֹלֶה מִן הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁזּוֹהִי שְׁלֵמוּת לִמּוּד הַתּוֹרָה, שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְמִתְיקוּת הַתּוֹרָה, שֶׁיַּרְגִּישׁ נְעִימוּת בִּלְמוּדוֹ, וְכָאָמוּר - זֶה לֹא בָּא תֵּכֶף וּמִיָּד... אַדְרַבָּה, תְּחִלָּה מַרְגִּישִׁין הַהֶפֶךְ מִזֶּה, אֲבָל מִי שֶׁהוּא חָזָק בְּדֶרֶךְ רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, וְהוּא מַמְשִׁיךְ בְּהַלִּמּוּד אַף לְלֹא טַעַם, סוֹף־כָּל־סוֹף יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ כָּל

מִינֵי מִתִּיקוּת שֶׁבָּעוֹלָם וּנְעִימוּת נִפְלָאָה עַד מְאֹד!

וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א, סִימָן קצט) שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמַּרְגִּישִׁין טַעַם מִתִּיקוּת בַּתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹלִין מֵעֹנֶשׁ אַלְמָן, וְזֶה ׳אַלְמָן׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת ״מַ׳ה נִּ׳מְלְצוּ לְ׳חִכִּי אִ׳מְרָתֶךָ״ (תְּהִלִּים קיט, קג), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמַּרְגִּישִׁין מְתִיקוּת בְּהַתּוֹרָה נִצּוֹלִין מֵהָעֹנֶשׁ הַזֶּה, וְגַם הַכָּתוּב מְסַיֵּם: ״מִדְּבַשׁ לְפִי״, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה הַמְּתִיקוּת שֶׁמַּרְגִּישִׁין בְּהַתּוֹרָה מַמְתִּיקִין הַדִּין שֶׁל מִיתַת אִשְׁתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי דְּבָ״שׁ בְּגִימַטְרִיָּא אִשָּׁ״ה; עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה.

וְהִנֵּה, מְקוֹר הַמְּתִיקוּת הוּא הַדְּבָשׁ, וְאָנוּ מוֹצְאִים בַּדְּבָשׁ דָּבָר נִפְלָא, שֶׁדַּיְקָא מִדְּבוֹרָה יוֹצֵא הַדְּבָשׁ, הַיְנוּ דַּיְקָא מִבַּעַל־חַי הָעוֹקֵץ יוֹצֵא דָּבָר מָתוֹק (וְאַף עַל פִּי שֶׁדְּבוֹרָה הִיא שֶׁרֶץ טָמֵא, הַדְּבָשׁ מֻתָּר בָּאֲכִילָה, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְחֶלֶב בַּעַל־חַי טָמֵא, כִּי בָּא מִתּוֹכוֹ, מַה־שֶּׁאֵין־כֵּן אֵצֶל דְּבוֹרָה, שֶׁמְּיַצֶּרֶת אֶת הַדְּבָשׁ בְּחִיצוֹנִיּוּתָהּ וְלֹא בִּפְנִימִיּוּתָהּ).

[וְזוֹ הָיְתָה חִידָתוֹ שֶׁל שִׁמְשׁוֹן הַגִּבּוֹר אַחַר שֶׁשָּׁסַע הָאֲרִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שׁוֹפְטִים יד, יד): ״מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל וּמֵעַז יָצָא מָתוֹק״, וְכָתוּב שָׁם שֶׁלֹּא יָדְעוּ לַהֲשִׁיבוֹ – ״וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּטֶרֶם יָבֹא הַחַרְסָה מַה מָּתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֶה עַז מֵאֲרִי וַיֹּאמֶר לָהֶם לוּלֵא חֲרַשְׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם חִידָתִי״, עַד שֶׁאִשְׁתּוֹ גִּלְתָה וְכוּ׳, כַּמְּבֹאָר שָׁם].

מָה הַלִּמּוּד בָּזֶה? שֶׁאָמְנָם יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ דָּבָר מַר וְעוֹקֵץ, וּלְעִנְיָנֵינוּ – אָדָם מַתְחִיל לִלְמֹד, וְהוּא אֵינֶנּוּ מַרְגִּישׁ שׁוּם טַעַם בַּתְּחִלָּה, אֶלָּא אַדְרַבָּה, מַרְגִּישׁ טַעַם הָפוּךְ מִמְּתִיקוּת, אֲבָל אִם יַמְשִׁיךְ וְלֹא יִתְיָאֵשׁ, יִרְאֶה אֵיךְ שֶׁלְּאַט לְאַט מַתְחִיל לְהַרְגִּישׁ מְתִיקוּת, אַט אַט הוּא מַתְחִיל לְהַרְגִּישׁ אֶת הַנְּעִימוּת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה!

וְכֵן הוּא בִּכְלָלִיּוּת עִנְיְנֵי חַיֵּי הָאָדָם, שֶׁלִּפְעָמִים עוֹבֶרֶת עָלָיו תְּקוּפָה לֹא פְּשׁוּטָה, וְהוּא מַרְגִּישׁ ׳עֹקֶץ׳ וּמְרִירוּת גְּדוֹלִים מְאֹד, אֲזַי עָלָיו לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, לֹא לְהִשָּׁבֵר וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא יִתְאַמֵּץ עִם כָּל הַכֹּחוֹת לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה בְּדַרְכּוֹ, וַאֲזַי יִרְאֶה לְבַסּוֹף אֵיזוֹ טוֹבָה נִפְלָאָה צָמְחָה לוֹ מִכָּל זֶה, וְכַמָּה הָיָה מַפְסִיד אִלּוּלֵי אוֹתָהּ תְּקוּפָה לֹא־קַלָּה, וְיִשְׂמַח עַל נֵעֶם חֶלְקוֹ שֶׁהֶחְזִיק מַעֲמָד, וְלֹא נִשְׁבַּר!

וְזֶהוּ הָעִנְיָן שֶׁהַתִּינוֹק לוֹמֵד אֶת כָּל הַתּוֹרָה בִּמְעֵי אִמּוֹ, וּמִיָּד אַחַר־כָּךְ שׁוֹכֵחַ אֶת הַכֹּל, כִּי בָּזֶה נוֹטְעִים בּוֹ אֶת הַלִּמּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה וּמְגַלִּים לוֹ: הִנֵּה לָמַדְתָּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וְהָיָה לְךָ תַּעֲנוּג עִילָּאִי

וּנְעִימוּת מְתוּקָה שֶׁאֵין כְּמוֹתָהּ, אֲבָל תֵּכֶף שָׁכַחְתָּ אֶת הַכֹּל... נִהְיָה לְךָ מַר, זֶה לֹא נָעִים, אַתָּה לֹא מֵבִין לְהֵיכָן נֶעְלָם כָּל הַתַּעֲנוּג הַזֶּה, אֲבָל בָּזֶה מְגַלִּים לְךָ שֶׁכָּךְ הוּא, בִּתְחִלָּה יֶשְׁנָהּ מְרִירוּת, זֶה לֹא בָּא מִיָּד עִם כָּל הַמְּתִיקוּת... וְעַתָּה תֵּצֵא לָאֲוִיר הָעוֹלָם, תִּזְכֶּה לִגְדֹל וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, וְהַצַּדִּיק יְגַלֶּה לְךָ מַהִי מְתִיקוּת הַתּוֹרָה, אֵיךְ תִּזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ שׁוּב אֶת נְעִימוּת הַתּוֹרָה, וְיִתְקַיֵּם "מֵעַז יָצָא מָתוֹק"...

בָּזֶה מְנַחֲמִים אֶת הַתִּינוֹק, שֶׁמְּגַלִּים לוֹ אֶת הַגִּלּוּי הַזֶּה, אֵיךְ שֶׁלֹּא יִתְפַּעֵל מִמַּה שֶּׁשָּׁכַח, אֶלָּא אַדְרַבָּה, עַתָּה יֵצֵא וְיַתְחִיל מֵחָדָשׁ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת נְעִימוּת הַתּוֹרָה וּמְתִיקוּתָהּ.

וְזֹאת אָנוּ מוֹצְאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, שֶׁכָּתוּב "וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ", וְאוֹמֵר רַשִׁ"י: רַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּהוּ לְשׁוֹן רִיצָה, כְּשֶׁהָיְתָה עוֹבֶרֶת עַל פִּתְחֵי תּוֹרָה שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר, יַעֲקֹב רָץ וּמְפַרְכֵּס לָצֵאת, עוֹבֶרֶת עַל פִּתְחֵי עַכּוּ"ם, עֵשָׂו מְפַרְכֵּס לָצֵאת; וּלְכְאוֹרָה לֹא מוּבָן, הֲרֵי יַעֲקֹב אָבִינוּ לוֹמֵד שָׁם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ - כְּכָל תִּינוֹק בְּיִשְׂרָאֵל, וְכַנַּ"ל, אִם כֵּן מַדּוּעַ דּוֹחֵף כָּל־כָּךְ כְּדֵי לָצֵאת לְבֵית הַמִּדְרָשׁ? הֲלֹא יֵשׁ לוֹ בְּמֵעֵי אִמּוֹ אֶת נְעִימוּת הַתּוֹרָה וּמְתִיקוּתָהּ, וּמַה לּוֹ לְכְאוֹרָה לְחַפֵּשׂ בַּחוּץ?

אַךְ עַל־פִּי כָּל הָאָמוּר מוּבָן הֵיטֵב, כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ כְּבָר רָצָה לְקַבֵּל אֶת הַשִּׂכְחָה שֶׁל הַתּוֹרָה, הַיְנוּ שֶׁיַּשְׁכִּיחַ מִמֶּנּוּ הַמַּלְאָךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁלָּמַד, וְעַתָּה יִהְיֶה לוֹ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל הַמְּרִירוּת הַבָּאָה בַּתְּחִלָּה, שֶׁיִּזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת הֶעָמָל שֶׁל הַתּוֹרָה, וּמִתּוֹךְ שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ וְיִרָפֶּה, אֶלָּא יַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אוֹ־אָז יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת מַהִי מְתִיקוּת וּנְעִימוּת הַתּוֹרָה, שֶׁזֶּה כְּבָר אַחֶרֶת לְגַמְרֵי כְּשֶׁזֶּה בָּא אַחַר עָמָל וִיגִיעָה כֹּה רַבִּים...

וְזֶה סוֹד דִּבְרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְרִבְקָה - אַחַר שֶׁאָמְרָה "**אִם כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי**", וְעַל־כֵּן "וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת ה'" בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל שֵׁם הַצַּדִּיק, וְאָמַר לָהּ הַצַּדִּיק בְּשֵׁם ה': "**שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר**"; וּלְכְאוֹרָה מַדּוּעַ הִתְנַחֲמָה בִּדְבָרִים אֵלּוּ? הֲלֹא זוֹ אָמְנָם "חֲצִי נֶחָמָה", כִּי בְּשׂוֹרָה שֶׁיִּהְיֶה לָהּ בֵּן צַדִּיק - יַעֲקֹב, אֲבָל מָה עִם עֵשָׂו? אֵין זוֹ "נֶחָמָה שְׁלֵמָה" לְכְאוֹרָה...

אַךְ לֹא כֵּן הוּא, אֶלָּא "נֶחָמָה שְׁלֵמָה" הִיא זוֹ, כִּי בְּנָהּ יַעֲקֹב שֶׁיִּוָּלֵד לָהּ הוּא יְגַלֶּה אֵיךְ לוֹקְחִים אֶת הַמְּרִירוּת שֶׁל

עֹשֶׂו וְהוֹפְכִים אוֹתוֹ לִמְתִיקוּת, וְזֶה "וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ" - 'וּלְאֹם', יַעֲקֹב, 'מִלְאֹם יֶאֱמָץ' - דַּיְקָא מֵעֹשֶׂו יִתְחַזֵּק, הַיְנוּ שֶׁיִּקַּח הָ"עִקֻּץ"[א] שֶׁלּוֹ וְיַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ דְּבָשׁ... [וּבָזֶה אֶפְשָׁר לְרַמֵּז "מֵעַז יָצָא מָתוֹק" - מֵעַ"ז, מֵ'עִ'בּוֹדָה זָ'רָה שֶׁל עֵשָׂו, "יָצָא מָתוֹק" - הוֹפְכִין הַכֹּל לִמְתִיקוּת]; וְזֶה כָּל הַסּוֹד הַנַּ"ל, שֶׁאָמְנָם נִרְאֶה שֶׁיֵּשְׁנָהּ מְרִירוּת, לֹא קַל, לֹא נְעִימוּת וְלֹא מְתִיקוּת, אֲבָל סוֹף־כָּל־סוֹף זוֹכִין לְנְעִימוּת וּמְתִיקוּת, וְזֹאת עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכִין לְהַטּוֹת אָזֶן לְלִמּוּדֵי הַצַּדִּיקִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּזְכּוּ בַּעֲלֵי הַשִּׂמְחָה לְהַכְנִיס בְּנֵיהֶם בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, וְנִזְכֶּה לִרְווֹת רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֵינוּ, וּלְצַיֵּת לְלִמּוּדֵי הַצַּדִּיקִים כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַמְּרִירוּת לִמְתִיקוּת, וְחַיֵּינוּ יִהְיוּ חַיֵּי גַּן־עֵדֶן עֶלְיוֹן־אַדְמוֹת, עֲדֵי בְּקָרוֹב נִזְכֶּה לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בַּגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה.

***

הַתְחָלַת סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת

בֹּקֶר שַׁבַּת קֹדֶשׁ

בְּבֹקֶר שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת תשפ"ג, דִּבֵּר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּהַתְחָלַת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, אַחַר מַעֲמָד בְּרִית מִילָה, וּבַמַּעֲמָד חָתָן מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ

פָּתַח וְאָמַר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א: תְּהִלָּה לָאֵל, אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהַתְחִיל אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת אַחַר שֶׁזָּכִינוּ לְסַיְּמוֹ, וְרַבֵּנוּ פּוֹתֵחַ אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּמִלִּים אֵלּוּ: **עָנָה וְאָמַר: בַּדֶּרֶךְ סִפַּרְתִּי מַעֲשָׂה, שֶׁכָּל מִי שֶׁהָיָה שׁוֹמְעָהּ, הָיָה לוֹ הִרְהוּר** תְּשׁוּבָה. וְזוֹ הִיא - זוֹ הַהַקְדָּמָה שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בְּפָתַח סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְעָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן: מָה הַלִּמּוּד בָּזֶה?

"בַּדֶּרֶךְ" זֶה "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" שֶׁל הָאָדָם, הַיְנוּ מַסְלוּל יְמֵי חַיָּיו עֲלֵי־אַדְמוֹת, וְזֶה מַתְחִיל כְּשֶׁהוּא נוֹלָד, וְעוֹשִׂים לוֹ בְּרִית

א. כָּאן פָּנָה מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אֶל הַיְלָדִים וּשְׁאָלָם: אֵיזוֹ מַסֶּכֶת הִיא הָאַחֲרוֹנָה בַּמִּשְׁנָיוֹת? וְעָנוּ: "עוּקְצִין", וְאָמַר: זֶה כָּל הַסּוֹד... לוֹמְדִים מִשְׁנָיוֹת, מְסַיְּמִים, וְהִנֵּה זֶה נִרְאֶה בִּתְחִלָּה "עוּקְצִין", לֹא כָּל־כָּךְ נָעִים, אֲבָל מַתְחִילִין עוֹד הַפַּעַם וְעוֹד הַפַּעַם, וְאַחַר־כָּךְ זוֹכִין לְהַרְגִּישׁ הַמְּתִיקוּת הַנִּפְלָאָה...

מִילָה, שֶׁבָּזֶה חוֹקְקִין בּוֹ אֶת הַכְּחוֹת שֶׁנִּטְבָּעִים בּוֹ לְכָל מֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו, וְכָךְ הוּא גָּדֵל עַד שֶׁהוּא זוֹכֶה לְהִתְחַתֵּן, לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, הַיְנוּ בַּיִת שֶׁל אֱמוּנָה, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ הַבְּרָכָה שֶׁמְּבָרְכִין חָתָן, שֶׁיִּזְכֶּה לִבְנוֹת "בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל", 'נֶאֱמָן' הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה בַּיִת שֶׁל אֱמוּנָה, וּבֵיתוֹ יִהְיֶה בַּיִת שֶׁל תְּפִלָּה, בַּיִת שֶׁל הִתְחַזְּקוּת, וְיִזְכֶּה לְבַלּוֹת יְמֵי חַיָּיו בְּטוּב וּבַנְּעִימִים, וְהָעִקָּר - שֶׁיִּזְכֶּה לְגַן־עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן כב) שֶׁהַגַּן־עֵדֶן נִמְצָא כָּאן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם לְחַיֵּי גַּן־עֵדֶן, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ.

וּבָזֶה מְסֻפָּר עַל בַּעַל הַהִלּוּלָא שֶׁל הַיּוֹם (ב' כִּסְלֵיו) – הַגָּאוֹן רַבִּי אַהֲרֹן קוֹטְלֶר זַ"לַ, שֶׁפַּעַם הִגִּיעַ לְאֵיזוֹ אֲסִיפָה מְסֻיֶּמֶת (הוּא הָיָה רָגִיל תָּדִיר לְהִשְׁתַּתֵּף בְּכָל מִינֵי אֲסֵפוֹת וִישִׁיבוֹת שׁוֹנוֹת, מֵחֲמַת מַעֲמָדוֹ הָרָם), וְהִתְלַוָּה אֵלָיו נֶאֱמָנוֹ וְיַד יְמִינוֹ שֶׁתָּמַךְ בּוֹ רַבּוֹת (שְׁמוֹ הָיָה רַבִּי יִצְחָק מֵאִיר בְּיוּנִים זַ"ל), וְשָׁם דָּרַשׁ אֶחָד בְּעִנְיַן מַעֲלַת הַזּוֹכִים לִהְיוֹת 'תַּמְכֵי אוֹרַיְתָא' - 'יִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן', וּבֵין הַדְּבָרִים אָמַר בְּשֵׁם הֶחָפֵץ חַיִּים זי"ע, שֶׁאוֹתוֹ אֶחָד הַזּוֹכֶה לְתִמְכֵי בְּלוֹמְדֵי תּוֹרָה - כְּמוֹ זְבוּלוּן, בָּעוֹלָם הַבָּא הוּא יִהְיֶה שָׁקוּל לְיִשָּׂשכָר לֹא רַק בְּ'חֶלְקוֹ' בָּעוֹלָם הַבָּא, אֶלָּא גַּם בַּ'יְדִיעָה' וּבְקִיאוּת הַלִּמּוּד יִזְכֶּה זְבוּלוּן בְּכָל הַתּוֹרָה שֶׁל יִשָּׂשכָר, וְהוּא יִזְכֶּה לָדַעַת אֶת כָּל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא לֹא זָכָה לָהּ בָּעוֹלָם הַזֶּה.

בְּעֵת שֶׁהַלָּה אָמַר כָּל זֹאת, פָּנָה רַבִּי יִצְחָק בְּיוּנִים הַנַּ"ל לְרַבִּי אַהֲרֹן זַ"ל שֶׁיֵּשֵׁב לְצִדּוֹ וְאָמַר לוֹ: "נִמְצָא שֶׁאֲנִי וְאַתֶּם שָׁוִים לְגַמְרֵי בָּעוֹלָם הַבָּא בִּידִיעַת הַתּוֹרָה וּבְשָׂכַר לִמּוּד הַתּוֹרָה, וְאִם כֵּן מַה בֵּינִי לְבֵינֵכֶם?"... עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבִּי אַהֲרֹן עַל־אַתָּר: "**אָמְנָם אַתָּה צוֹדֵק, בָּ'עוֹלָם הַבָּא' שְׁנֵינוּ שָׁוִים, אֲבָל לִי יֵשׁ גַּם 'הָעוֹלָם הַזֶּה'!**"... זֹאת אוֹמֶרֶת אַתָּה תַּרְוִיחַ רַק בָּעוֹלָם הַבָּא, אֲבָל אֲנִי מַרְוִיחַ כְּבָר בָּעוֹלָם הַזֶּה...

וְזֶהוּ עִקַּר לִמּוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, לְזַכּוֹת אֶת הָאָדָם בְּחַיֵּי גַּן־עֵדֶן עוֹד בָּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁיִּזְכֶּה שֶׁכָּל הַ"דֶּרֶךְ" הַזֹּאת - שֶׁהִיא מֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו - תִּהְיֶה דֶּרֶךְ שֶׁל גַּן־עֵדֶן אֲמִתִּי בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהַדֶּרֶךְ הַזֹּאת כְּלוּלָה מִשְּׁתֵּי בְּחִינוֹת - כְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ בְּתוֹרָה ו' - "בְּקִי בְּרָצֹא

ב. אַגַּב, יֵשׁ לִי הַכָּרַת הַטּוֹב מְאֹד גְּדוֹלָה אֵלָיו, כִּי אָמְנָם לֹא הִכַּרְתִּיו אִישִׁית, אַךְ בְּצָעִירוּתִי גָּדַלְתִּי וְנֶהֱנֵיתִי מִמִּפְעָלָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּלַיְיקְווּד שֶׁבְּאַרְצוֹת הַבְּרִית.

וּבָקִי בְּשׁוֹב״, פְּעָמִים שֶׁאָדָם מִתְקַדֵּם וְהוֹלֵךְ, וּפְעָמִים שֶׁיֵּשׁ אֵיזוֹ יְרִידָה וּנְפִילָה, וּצְרִיכִין אָז לִהְיוֹת בָּקִי הֵיטֵב שֶׁלֹּא לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא לָקוּם וּלְהִתְקַדֵּם הָלְאָה!

וְכָאָמוּר, ה״דֶּרֶךְ״ הַזֹּאת מַתְחִילָה בְּעֵת לֵידָתוֹ, וְעוֹשִׂים לוֹ בְּרִית מִילָה, חוֹקְקִין בּוֹ אֶת הַקְּדֻשָּׁה הַזֹּאת, וְאַחַר־כָּךְ הוֹלֵךְ וּמִתְגַּדֵּל, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְחַתֵּן, שֶׁזֶּה גַּם־כֵּן עִנְיַן שֶׁל ״דֶּרֶךְ״ (קִדּוּשִׁין ב:), וְזוֹכֶה אָז לְמָחִילַת עֲוֹנוֹת - כִּדְמָצִינוּ בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, שֶׁכָּתוּב ״וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל יִשְׁמָעֵאל״ - לֹא בְּחִנָּם הָלַךְ מִין אֶל מִינוֹ... ״וַיִּקַּח אֶת מָחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל״, וּמִזֶּה לָמְדִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי, בִּכּוּרִים, פֶּרֶק שְׁלִישִׁי): **חָתָן מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו** [וַאֲפִלּוּ עֵשָׂו, שֶׁהָיָה כָּל־כָּךְ רָשָׁע, אַךְ מִיָּד כְּשֶׁנָּשָׂא אִשָּׁה - מוֹחֲלִין...], וְעָלָיו לָדַעַת שֶׁהוּא מַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, וְצָרִיךְ לִשְׁכֹּחַ מֵהַכֹּל! וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל מַאֲמָרָם זַ״ל (כְּתֻבּוֹת טז:) ״**כֵּיצַד מְרַקְּדִין לִפְנֵי הַכַּלָּה**״ - כֵּיצַד קוֹפְצִין וּמְדַלְגִין עַל כָּל מַה שֶׁהָיָה קֹדֶם הַנִּשּׂוּאִין...

וְאַל לוֹ לַחֲשֹׁב שֶׁזֶּה ״חַד־פַּעֲמִי״, הַיְנוּ שֶׁמִּתְחַתֵּן, יֵשׁ הַתְחָלָה חֲדָשָׁה - ׳יוֹם נִשּׂוּאִין׳, אֲבָל אָז חוֹזֵר אֶל הַמַּסְלוּל הָרָגִיל... **אֶלָּא זֶה דָּבָר תָּמִידִי! זֶה אָמוּר לִהְיוֹת תָּמִיד בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה! כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ!**

זוֹהִי ׳דֶּרֶךְ הַחַיִּים׳ שֶׁהַצַּדִּיקִים מַנְחִילִים לָנוּ, וְזֶה שֶׁאוֹמֵר פֹּה רַבֵּנוּ: ״**בַּדֶּרֶךְ סִפַּרְתִּי מַעֲשֶׂה**״ - ׳**בַּדֶּרֶךְ**׳ דַּיְקָא, בְּדֶרֶךְ יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם רַבֵּנוּ מַנְחִיל לוֹ אֶת הַלִּמּוּדִים הַנְּכוֹנִים לְמַעַן יֵלֵךְ עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ, וְלֹא יִמְעַד בְּאֹרְחוֹתָיו.

וְהִנֵּה הָרֵי יָדוּעַ לַכֹּל, שֶׁכְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לַדֶּרֶךְ - עָלָיו לוֹמַר ״תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ״... אוֹתוֹ דָּבָר לְ׳דֶּרֶךְ הַחַיִּים׳ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁכְּאָמוּר הִיא ׳דֶּרֶךְ׳ אַחַת אֲרֻכָּה, וּצְרִיכִים תָּמִיד תְּפִלּוֹת בְּהַדֶּרֶךְ הַזּוֹ.

וּבְנוֹסַח ״תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ״ שֶׁאוֹמְרִים בִּיצִיאָה לִנְסִיעָה, מְבַקְּשִׁים אָז: ״יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ **לְשָׁלוֹם** וְתַסְמְכֵנוּ **לְשָׁלוֹם** וְתַגִּיעֵנוּ לִמְחוֹז חֶפְצֵנוּ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה **וּלְשָׁלוֹם**״ - בְּכָל הַדְּבָרִים אָנוּ מַזְכִּירִים עִנְיַן שֶׁל ״**שָׁלוֹם**״, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה לְשָׁלוֹם, וּמִתְפַּלְלִין שֶׁהַהֲלִיכָה תִּהְיֶה לְשָׁלוֹם, וְכֵן שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ סְמִיכָה לְשָׁלוֹם, כִּי אָדָם מֻכְרָח סְמִיכָה תָּמִיד, אָמְנָם פְּעָמִים וְיֵשׁ עִנְיַן שֶׁל נְפִילָה, אֲבָל זֶהוּ כָּל הַלִּמּוּד רַבֵּנוּ - שֶׁיֵּשׁ **סְמִיכָה לַנְּפִילָה**; וְהַכֹּל שֶׁיִּהְיֶה ׳**לְשָׁלוֹם**׳ דַּיְקָא, כִּי זֶה מַה שֶּׁזּוֹכִים לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיקִים - חַיִּים שֶׁל

שָׁלוֹם וְשִׂמְחָה, שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְיִשּׁוּב־הַדַּעַת אֲמִתִּי בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַכְּלָל, כְּשֶׁהוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ צְרִיכִין לוֹמַר "תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ", וּמֵחָמַת שֶׁכָּל חַיֵּי הָאָדָם זוֹהִי דֶּרֶךְ אַחַת אֲרֻכָּה, הֲרֵי שֶׁזֶּהוּ הַתַּפְקִיד שֶׁל הָאָדָם בַּדֶּרֶךְ הָאֲרֻכָּה הַזֹּאת - לוֹמַר "תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ"... **לְהִתְפַּלֵּל!** שֶׁזֶּה כָּל עִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלִּמְּדָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאָדָם יְהֵא חָזָק בִּתְפִלָּה תָּמִיד, וּבָזֶה גַּם־כֵּן פּוֹתֵחַ רַבֵּנוּ זַ"ל אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, כִּי זוֹהִי הַהַקְדָּמָה לְכָל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, לְהוֹרוֹת דְּזֶה עִקַּר לִמּוּדוֹ הַטּוֹב!

זֶה הַלִּמּוּד שֶׁל "בַּדֶּרֶךְ" סִפַּרְתִּי מַעֲשֶׂה, **"שֵׂכֶל מִי שֶׁהָיָה שׁוֹמְעָהּ הָיָה לוֹ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה"**, כִּי רַבֵּנוּ מַכְנִיס בָּנוּ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה אֲמִתִּי, שֶׁנִּתְעוֹרֵר מִשְּׁנָתֵנוּ וְנִזְכֶּה לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים בָּזֶה הָעוֹלָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַחְדִּיר בְּעַצְמֵנוּ הֵיטֵב לִמּוּדֵי הַצַּדִּיקִים, וְנִזְכֶּה לְצֵאת לְכָל דִּבְרֵיהֶם, וּבִפְרָט שֶׁנִּזְכֶּה לְחַתֵּן אֶת כָּל יְלָדֵינוּ בְּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּגִיל צָעִיר, וְכָל אֵלּוּ הַכְּסִילִים הַמְנַסִּים לִמְנֹעַ זֹאת יִזְכּוּ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה וְיִקַּבְּלוּ דַּעַת וְשֵׂכֶל, וְנִזְכֶּה כֻּלָּנוּ לִשְׂמֹחַ בְּקֶרוֹב בְּשִׂמְחַת הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, אָמֵן וְאָמֵן!

***

הגליון הקדוש יו"ל לעילוי נשמת
האברך שזכה לעסוק בהפצת אור רבינו ז"ל בעולם
ר' **שלמה חנוך** ז"ל בן ר' **ישראל משה**
נלב"ע ראש חודש כסליו תש"פ

וכן לע"נ
ר' בנימין ביינוש בן ר' יחזקאל שרגא
מרת רעכיל בת ר' יצחק
ליאת שרה בת מרדכי
אמיל בן אברהם
פאינה פרידא בת יעקב

תהא נשמתם צרורה בצרור החיים, אמן!

לכל ענייני הגיליון

ולהשתתפות בזכות הגדולה של הדפסת ספר

"דרכי איש" חלק א':

s0584563404@gmail.com